

ORGANITZACIÓ DEL CENTRE ESCOLAR

ROSA MARIA PALLARÈS MERCADER

21975

DEPARTAMENT DE PEDAGOGIA APLICADA

A. OBJECTIUS

- Conèixer la importància d'una organització eficaç i participativa per al bon funcionament de l'escola democràtica.
- Considerar les implicacions organitzatives que comporten els canvis en l'estructura del sistema educatiu a partir de la LOGSE i del seu desenvolupament.
- Conèixer les diferències organitzatives requerides per les diferents etapes educatives.
- Copsar la necessitat d'optar per estructures -noves o que existeixen- d'una manera conscient, per tal d'evitar que l'organització funcioni com a instrument o mitjà no declarat, transmissor de valors i models.
- Aprendre a observar, recollir, interpretar i avaluar fets de la realitat organitzativa dels centres escolars.

B. TEMARI

1. L'estudi de les organitzacions

- Organització i gestió: concepcions prèvies, antecedents històrics.
- Components organitzatius.
- L'especificitat de l'organització educativa.

2. Els objectius

- L'escola com a subsistema.
- L'autonomia de centres.
- Els Plantejaments Institucionals en el centre educatiu: Projecte Educatiu de Centre, Projecte Curricular de Centre, Reglament de Règim Interior, Pla Anual de Centre i Memòria Anual.

3. L'estructura organitzativa

- Tipus i elements de l'estructura del centre escolar.
- Els recursos humans:
 - Organització vertical: òrgans de govern i participació.
 - Organització horitzontal: agrupament d'alumnat i professorat.
 - Organització staff: departaments i seminaris; equips educatius.
- Els recursos materials: espai escolar, arquitectura, mobiliari i material escolar.
- Els recursos funcionals: temporització/calendari, pressupost i normativa.

4. El sistema relacional

- El govern institucional i el sistema relacional. Components del sistema relacional.
- El clima i la cultura institucionals.
- Elements de la dinàmica institucional: la comunicació, la participació, les reunions, la presa de decisions i la resolució de conflictes.
- L'avaluació institucional: tipus i instruments.

5. La direcció escolar i les funcions organitzatives

- Naturalesa de la pràctica directiva.
- El lideratge.
- Les funcions organitzatives: planificació, distribució de tasques, actuació, coordinació i control.

N

C. METODOLOGIA

- Els temes s'introduiran amb intervencions de la professora i/o anàlisis de documents escrits o videogràfics.
- La informació necessària per conèixer els temes proposats en el programa s'obtindrà a partir dels dossiers de treball i fonamentalment de la bibliografia proporcionada. S'estimularan debats a l'aula per tal d'analitzar i valorar aquesta informació.
- Per tal de poder aprofundir en els continguts de l'assignatura es faran treballs individuals i/o en grup.

D. AVALUACIÓ

L'avaluació es farà tenint en compte les aportacions fetes a l'aula, els treballs individuals i/o en grup i, si s'escau, amb una prova específica a l'acabament del quatrimestre.

E. BIBLIOGRAFIA

ORGANITZACIÓ ESCOLAR

- 1 B 21 * ANTÚNEZ, S. y GAIRÍN, J. (1996): La organización escolar. Práctica y fundamentos. Ed. Graó. Barcelona.
- ✓ BALL, S. (1994): La micropolítica en la escuela. Hacia una teoría de la organización escolar. Col. Temas de Educación. Paidós/M.E.C. Barcelona.
- 1 B 21 GAIRÍN, J. (1996): La organización escolar: contexto y texto de actuación. Ed. La Muralla. Madrid.
- 2 B 21 * GAIRÍN, J. y DARDER, P. (Coords) (1994): Organización de centros educativos. Aspectos básicos. Ed. Praxis. Barcelona.
- BH 1 BH 2 BH 3 ✓ GAIRÍN, J. y DARDER, P. (Coords) (1994): Organización y gestión de centros educativos. Ed. Praxis. Barcelona. (Material de fulls canviables)
- TB 21 GAIRÍN, J. y DARDER, P. (Coords) (1995): Estrategias e instrumentos para la gestión educativa. Ed. Praxis. Barcelona. (Material de fulls canviables)
- 4 B 21 GAIRÍN, J. i altres (1988): Organització de centres. Experiències, projectes i reflexions. Graó. Barcelona.
- 1 B 21 HUSÉN, T. y otros (1986): La escuela a debate. Problemas y futuro. Narcea. Madrid.
- ✓ LORENZO, M. y SÁENZ, O. (1995): Organización Escolar. Una perspectiva ecológica. Marfil. Alcoy.
- ✓ OWENS, R.G. (1979): La escuela como organización. Santillana. Madrid.
- 7 B 21 TYLER, W. (1991): Organización Escolar: Una perspectiva sociológica. Morata. Madrid.
- 1 B 21 SANTOS, M.A. (1994): Entre bastidores. El lado oculto de la organización escolar. Ed. Aljibe. Málaga.
- ✓ WOODS, P. (1987): La escuela por dentro. Paidós/M.E.C. Barcelona.

PLANTEJAMENTS INSTITUCIONALS

- 3 B 21 ANTÚNEZ, S. (1990): El projecte educatiu. Col. Eines de Gestió, no 2. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- 3 B 21 ANTÚNEZ, S. (1991): Del projecte educatiu a la programació d'aula. Graó. Barcelona.
- 3 B 21 ANTÚNEZ, S. i GAIRÍN, J. (1991): La programació general del centre educatiu. (Pla Anual). Col. Eines de Gestió, no 4. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- 1 B 21 CABANES, A. (1990): El pressupost. Col. Eines de Gestió. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

3 B N DEL CARMEN, LL.M. i ZABALA, A. (1992): Guia per a l'elaboració del Projecte Curricular de Centre. Materials per a la innovació educativa. Materials curriculars. Ed. Graó-ICE Universitat de Barcelona. Barcelona.

2 B H GAIRÍN, J. (Coord.) (1996): Estratègies d'accio per a l'elaboració del Projecte Curricular de Centre. Grup ICE d'Organització i Gestió d'Ensenyament Primari. ICE UAB. Bellaterra.

1 B H GAIRÍN, J. (Ed.) (1997): Estrategias para la gestión del Proyecto Curricular de Centro Educativo. ICE-UAB /Ed. Síntesis. Madrid.

2 B H GAIRÍN, J. ; LAPEÑA, A. i VERA, J.M. (1991): El reglament de règim interior del centre educatiu. Col. Eines de Gestió, no 3. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

NO MONOGRÀFIC Guix no 182. Desembre 1992. "El projecte curricular de centre". Barcelona.

1 B H RUL, J. (1990): El projecte de gestió del centre educatiu. Col. Eines de Gestió, no 1. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

NO RUL, J. (1995): La memòria avalutativa del centre educatiu. Un model integral d'avaluació organitzativa i curricular. Col. Eines de Gestió, no 6. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

2 B H VILARUBIAS, P. (!998): L'autoavaluació del projecte curricular de centre. Graó. Barcelona.

ESTRUCTURES

1 B H ALBERICIO, J.J. (1995): Las agrupaciones flexibles y la escuela para el progreso continuo. Ed. PPU. Barcelona.

1 B H ÁLVAREZ, M. (1988): El equipo directivo, recursos y técnicas de gestión. Popular. Madrid.

2 B H ÁLVAREZ, M.y otros (1989): Las áreas departamentales del centro docente. Popular. Madrid.

1 B H CELA, J. i PALOU, J. (1996): "La estructura organizativa", a DARDER, P, i GAIRÍN, J. (Coords.): Organización y gestión de centros educativos. Ed. Praxis. Pàgs. 556-562.

DOMÈNECH, J.i VIÑAS, J. (1997): La organización del espacio y del tiempo en el centro educativo. Graó. Barcelona.

1 B H ISAACS, D. (1983): Cómo mejorar la dirección de los centros educativos. EUNSA. Pamplona.

✓ TSCHORNE, P. (1992): "Consejos Escolares". Cuadernos de Pedagogía, no 186. Pàgs. 88-97.

SISTEMA RELACIONAL

2 B H BONALS, J. (1996): El trabajo en equipo del profesorado. Graó. Barcelona.

DE GREGORIO, A. (1990): La participación de los padres en los centros educativos. Ed. Deusto. Bilbao.

5 B H FABRA, M. LL. (1994): Técnicas de grupo para la cooperación. Col. Aula Práctica. Ed. CEAC. Barcelona.

4 B H GAIRÍN, J.; GIMENO, X.; PALLARÈS, R.M. i TOMÀS, M. (1995): El conflicte organitzatiu als centres educatius. Material videogràfic. Col. Temes d'Organització i Gestió de Centres Educatius. Departament de Pedagogia Aplicada. Facultat de Ciències de l'Educació. UAB. Bellaterra.

2 B H IZQUIERDO, C. (1996): La reunión de profesores. Col. Papeles de Pedagogía. Ed. Paidós.

3 B H MARTÍN, M. (1996): "Realidad y perspectivas de la participación en los centros escolares"; a GAIRÍN, J. i DARDER, P. (Coords.): Organización y gestión de centros educativos. Ed. Praxis. Barcelona. Pàgs. 292/70-292/76.

- Rcp* MESTRES, J. (1996): "El sistema relacional y los conflictos en los centros escolares"; a GAIRÍN, J. i DARDER, P. (Coords.): Organización y gestión de centros educativos. Ed. Praxis. Barcelona. Pàgs. 470/39-470/50.
- ~~O'CONNOR, J.; SEYMOUR, J. (1995): Introducción a la Programación Neurolingüística. Ed. Urano.~~
- 2 B H* PLENCHETTE-BRISSETTE, C. (1987): Mètode de treball en equip. Editorial Pòrtic. Barcelona.
- pen NO* RUL GARGALLO, J. (1992): "Toma de decisiones y trabajo en equipo". *Aula*, no 2. Pàgs. 54-59.
- 1 B H* SANCHEZ, A. (1991): La participación. Metodología y práctica. Ed. Popular. Madrid.
- ~~TCHORNE, P. (1992): Padres y madres en la escuela. Una guía para la participación. Paidós. Barcelona~~

AVALUACIÓ DE CENTRES

- pen* ANTÚNEZ, S. (1989): "Avaluació de centres, un enfocament pràctic". *Guix*, no 141-142. Pàgs. 9-14.
- 2 B H* DARDER, P., i altres (1985): QUAFE-80. Qüestionari per a l'anàlisi del funcionament de l'escola. Onda. Barcelona.
- 6 B H* HOUSE, E.R. (1994): Evaluación, ética y poder. Morata. Madrid.
- 1 B H* ISAACS, D. (1977): Cómo evaluar los centros educativos. EUNSA. Pamplona.
- 1 B H* MARTÍNEZ, L. y otros (1989): Evaluación de centros y calidad educativa. Cincel. Madrid.
- 5 B H* STUFFLEBEAM, D. L., y otros (1987): Evaluación sistemática. Guía teórica y práctica. Paidós/M.E.C. Barcelona.